

Олена КРАВЦОВА

ДОКУМЕНТАЛЬНІ РЕСУРСИ ЗАГАЛЬНОГО ВЕБ-ПОРТАЛУ ЮНЕСКО – МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ І КУЛЬТУРИ

Упродовж останніх 10–15 років в Україні інтенсифікувалися теоретичні дослідження щодо формування нового аспекту змісту документознавства у зв'язку з розширенням інформатизації суспільства, формуванням суспільства знань, прискоренням інформаційно-комунікаційних процесів. Увага дослідників спрямована на осмислення нових ресурсів як об'єкта документознавства та архівознавства, як інформаційного джерела та засобу соціальних комунікацій у період електронних технологій. Це, зокрема, виявилось у працях С. Кулешова¹ та М. Слободяника². Пропоновані ними підходи у документознавстві, що мають своїм об'єктом документ у його широкому значенні, різних формах, походженні, спрямуванні, дають змогу включити електронні інформаційні ресурси різних установ до об'єктів таких досліджень.

Існують й перші дослідження такого явища як веб-ресурси. Г. Боряк³, Г. Папакін та А. Кисельова⁴ присвятили свої дослідження архівним веб-сайтам та конкретному веб-сайту “Архіви України”, створеному Держкомархівом України. На жаль, веб-сайти ЮНЕСКО (UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization – Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури), як інформаційні ресурси архівної справи та об'єкт документознавства й архівознавства ще не розглядалися у документознавчих дослідженнях. Ресурси ЮНЕСКО – потужна джерельна база, що усебічно розкриває діяльність цієї організації в галузі вільного поширення і розвитку інформації та її інтеграції у демократичному світі, впровадження норм професійної етики, сприяння розвитку гуманістичних принципів у науці, культурі, освіті, заходи щодо захисту документальної пам'яті людства. У складі їх існують декілька окремих веб-порталів, у тому числі архівний, бібліотечний, інформаційного суспільства, програмно-технологічний портал, що розвиває та розповсюджує інформаційні технології на безкоштовній основі.

Окремі аспекти історії ЮНЕСКО уже висвітлювалися деякими авторами. Зокрема, в Україні видано брошуру М. Петрачкова і Т. Коваленко-Косарик, присвячену загальному огляду питання участі України в її роботі⁵, а також працю А. Зленка, де розкрито сучасні проблеми діяльності ЮНЕСКО⁶. 60-річчю цієї організації було присвячено спеціальний симпозіум, проведений у 2006 р., матеріали якого подано на веб-порталі ЮНЕСКО, де висвітлено основні етапи її історії та формування інформаційних ресурсів. Історія ЮНЕСКО та її організаційна

структура має безпосереднє відношення до верхнього рівня структури документально-інформаційної системи, що репрезентує її сучасну діяльність, а також до безпосередньо архівних ресурсів⁷.

Нині веб-портал ЮНЕСКО – розвинута та розгалужена документально-інформаційна система, що репрезентує її сучасну діяльність (<http://www.unesco.org>). Після спеціального обговорення на Конференції Організації Об'єднаних Націй, що проходила 1–16 листопада 1945 р. у Лондоні, визнали необхідність створення організації з питань освіти та культури, покликаної усебічно розвивати в світі справжню культуру миру, сприяти інтелектуальному та моральному об'єднанню людства задля розвитку гуманістичних ідей, а також розглянули проект Статуту ЮНЕСКО.

Таку організацію засновано на Першій сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО в Сорбонні (Париж) 16 листопада 1946 р., в якій взяли участь представники 30 урядів з правом голосування. Статут ЮНЕСКО вступив у силу 4 листопада 1946 р. після підписання відповідних актів двадцятьма державами. У преамбулі до нього оголошувалося, що думки про війну виникають у головах людей, тому у їхній свідомості слід укорінювати ідею захисту миру.

Відтоді штаб-квартира ЮНЕСКО функціонує у м. Парижі (Франція). До її складу входить 67 бюро і підрозділів, розташованих у різних частинах світу. Попередниками ЮНЕСКО були Спеціальний комітет Ліги націй з питань інтелектуального співробітництва (1922–1946) у Женеві та його виконавчий орган – Міжнародний інститут інтелектуального співробітництва (1925–1946) у Парижі. Іншим попередником її було Міжнародне бюро просвітництва (1925–1968), що працює у Женеві і яке з 1969 р. є часткою структури Секретаріату ЮНЕСКО та має власний Статут.

Структурну основу ЮНЕСКО складають Генеральна конференція, Виконавча рада та Секретаріат, очолюваний генеральним директором, якого обирає Генеральна конференція. Постійно діючим керівним органом її є тільки Секретаріат, що згідно із Статутом є нижчим ступенем у системі внутрішнього підпорядкування, але в компетенцію його входить усе поточне управління як практичною діяльністю організації, так і процесами планування і теоретичних розробок, а також формування і застосування експертного корпусу.

ЮНЕСКО пройшла кілька етапів у своїй історії. Перший (1945–1954) – етап становлення, коли відпрацьовувалися параметри її діяльності за допомогою механізму голосування. Під час другого етапу (1954 – середина 1960-х років), коли відбувалося становлення ЮНЕСКО як організації, орієнтованої на еволюційний розвиток світу та соціальних процесів. На третьому – (середина 1960-х – середина 1980-х років) в ЮНЕСКО переважали держави, що розвивалися. Це зумовило майже

трикратне зростання її членського корпусу, а відповідно домінували проекти для цих країн (www//unesco.iatp.org.ua/history).

Останній етап (з кінця 1980-х років й понині) є часом рівномірності та розвитку різних напрямів проектів, а також нової ери інформаційних технологій. У середині 1990-х років минулого століття розпочалося формування електронних ресурсів Інтернет, веб-порталу ЮНЕСКО як документально-інформаційної системи.

Станом на 2008 р. членами ЮНЕСКО є 193 держави світу. Серед них і Україна, що набула членства 1954 р. та виступала ініціатором започаткування багатьох міжнародних програм і проектів цієї організації.

У 1972 р. ЮНЕСКО прийняла Конвенцію про охорону всесвітньої культурної та природної спадщини, яка набула сили 1975 р. і нині ратифікована 184 державами. З 1999 р. генеральним директором ЮНЕСКО є Коїтиро Мацуура, 2005 р. переобраний на новий 4-річний термін.

ЮНЕСКО має своє видавництво “Office des Presses de l’Unesco”, що публікує матеріали, документи, дослідження різними мовами. В межах цього видавництва виходить 26 періодичних видань, зокрема, “Кур’єр ЮНЕСКО” (35 мовами), “Культура”, “Музеум”, “Перспективи освіти” тощо. Деякі матеріали видають і комісії у справах ЮНЕСКО в різних країнах, а також неурядові організації (понад 250), що мають при ній консультативний статус.

В Україні діє Національна Комісія України у справах ЮНЕСКО, яка видає “Бюлетень Національної Комісії України у справах ЮНЕСКО” та україномовний журнал “Кур’єр ЮНЕСКО”, іншу друковану продукцію (Відповідно до Указу Президента України 26 березня 1996 року, № 212/96 та Положення про Комісію). Основні її завдання: координація та сприяння діяльності міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, організацій та установ, пов’язаної з їхньою участю в програмах ЮНЕСКО і міжнародному співробітництві; сприяння вирішенню актуальних проблем розвитку України в гуманітарній сфері; розширення багатостороннього та двостороннього міжнародного співробітництва України в галузі освіти, науки, культури; забезпечення практичних зв’язків зі структурними підрозділами Секретаріату ЮНЕСКО, національними комісіями іноземних держав у справах ЮНЕСКО, міжнародними неурядовими організаціями, що співпрацюють з ЮНЕСКО, з метою створення умов для розвитку міжнародного співробітництва національних державних органів, установ та організацій у сферах діяльності ЮНЕСКО; сприяння популяризації діяльності ЮНЕСКО серед громадськості України та використання її інтелектуального потенціалу в інтересах соціально-економічного розвитку держави.

ЮНЕСКО видає збірники документів з різних напрямів своєї діяльності, які нині є доступними на її веб-порталі як у повнотекстовому варіанті, так і в бібліографії.

Вона має свою інфраструктуру, представництва у кожній із 193 держав-членів. Її діяльність задокументована у сотнях тисяч документів, що зберігаються у численних організаціях.

Крім центрального апарату, ЮНЕСКО має дуже розвинуту мережу організаційних структур, які безпосередньо підпорядковуються їй (наприклад, регіональні відділення) або співпрацюють на договірних чи інших засадах як система асоційованих з нею шкіл. Наявні регіональні бюро ЮНЕСКО з питань освіти для Африки (штаб-квартира в Дакарі), для Арабських держав (штаб-квартира в Бейруті), Азії та Тихого океану (штаб-квартира в Бангкоку), Латинської Америки та Карибського басейну (штаб-квартира в Сантьяго, Чилі), а також регіональні центри з питань вищої освіти в Бухаресті та Каракасі. У 1953 р. утворено все-світню систему асоційованих шкіл ЮНЕСКО з метою розвитку інформаційного обміну між навчальними закладами світу. Нині налічується понад 1000 таких шкіл у 90 країнах.

У безпосередньому контакті із Секретаріатом працюють Міжнародний інститут планування освіти у Парижі, розташоване в Женеві Міжнародне бюро освіти (МБО). Останнє координує діяльність Міжнародної мережі інформації в галузі освіти, розповсюдженої в усіх головних регіонах світу.

Також діють Регіональне бюро з питань науки та технології, Регіональне бюро з питань культури для Латинської Америки в Гавані і Регіональне бюро з питань розвитку друкарства в країнах Азії та Тихого океану в Карачі, 20 регіональних і субрегіональних радників.

Важливу роль відіграє співробітництво ЮНЕСКО з різноманітними міжнародними організаціями та установами, з національними урядами.

Основна мета ЮНЕСКО – сприяння зміцненню миру та безпеки шляхом розширення співробітництва народів у галузі освіти, науки та культури з метою забезпечення поваги, справедливості, збереження законності та прав людини, а також основних свобод, оголошених у Статуті Організації Об'єднаних Націй для всіх народів незалежно від раси, статі, мови або релігії.

З метою здійснення свого мандата ЮНЕСКО виконує *п'ять основних функцій*: проводить перспективні дослідження форм освіти, науки, культури та комунікації, необхідних у майбутньому світі; реалізує просування, передачу та обмін знаннями, спираючись на наукові дослідження, підготовку та викладання цих знань; здійснює нормативну діяльність, сприяє підготовці та прийняттю міжнародних актів та обов'язкових до виконання рекомендацій; надає послуги експертів

державам-членам ЮНЕСКО для визначення їхньої політики в галузі розвитку та розробки проектів у формі “технічного співробітництва”; здійснює обмін спеціалізованою інформацією.

Наукових та популярних праць про діяльність ЮНЕСКО написано багато. Однак, й досі не висвітлено аспект формування інформаційних Інтернет-ресурсів, що нині є найпопулярнішим та інформаційно ємним джерелом інформації про діяльність цієї масштабної міжнародної організації.

Архівний веб-портал як документальна інформаційна система виконує декілька загальних та спеціальних функцій, що тісно переплетені.

Основна функція архівних веб-ресурсів – *інформаційно-кумулятивна*. Вона складається з того, що інформація, яку виробляє ЮНЕСКО, накопичується, формується та зберігається у вигляді електронних документів, груп документів, підсистем.

Веб-портал ЮНЕСКО розглядається нами як цілісна документально-інформаційна система, якій притаманні властивості соціальних систем, взаємопов’язані із функціями інших організацій, а саме: єдність цільового призначення, функціональна самодостатність, ієрархічна внутрішня організація, субординаційність взаємозв’язків системи між її структурними складовими (підсистемами та елементами), котрі не зводяться до суми властивостей цих складових, а створюють нову інформаційну якість, що захищена авторським правом.

Характерною особливістю веб-порталів є те, що поряд з обов’язковим інформаційним ресурсом, що характеризує діяльність ЮНЕСКО, передбачається розвиток ініціативного доступу (до інших ресурсів), що допомагає ЮНЕСКО виконувати свої функції та розвивати комунікативні зв’язки на базі ненормативних документів. Веб-портал як система є новою документно-інформаційною якістю, що потребує документознавчого осмислення та визначення.

Архівний портал ЮНЕСКО як окрема інформаційна система є часткою міжнародних ресурсів та системи архівних сайтів.

Архівна спадщина ЮНЕСКО як організації складається з декількох компонентів. ЮНЕСКО декларує, що архіви є невід’ємною складовою будь-якої стратегії, спрямованої на розвиток інформаційного доступу як для загалу, так і для різних соціальних груп суспільства. Принципи вільного доступу до інформації вона реалізує передусім на своєму порталі (<http://www.unesco.org>).

На порталі ЮНЕСКО репрезентовано документально-інформаційні ресурси її адміністративно-організаційної діяльності та її відгалужень. З його головної сторінки можна вийти на ресурси щодо загальної інформації про ЮНЕСКО, ознайомитися з її Статутом, а також з інформацією рубрик: Цифри та факти, Історія, Тематичні напрями, Контакти, Керівні органи, Держави-члени, Генеральний директор, Секретаріат, Страте-

гія, Програма та бюджет, Співтовариство ЮНЕСКО, Премії та пам'ятні дати, Послуги онлайн, ЮНЕСКО-прес, Документальні джерела. Карта порталу відкриває можливість зорієнтуватися в структурі ресурсів.

Вихід на документально-інформаційні ресурси за тематичними напрямками діяльності та формування ресурсів представлено такими ресурсами: освіта, природничі науки, соціальні й гуманітарні науки, культура, комунікація та інформація, особливі теми. Запропонований і поглиблений пошук по країнах (Держави-члени), а також контакти з національними органами, створеними для сприяння діяльності ЮНЕСКО.

На окрему увагу заслуговує адміністративний архів ЮНЕСКО, сформований ще до ери електронних технологій, який відображає перші три етапи розвитку цієї організації. Нині він представлений в електронному вигляді на порталі лише частково – в нормативних документах ЮНЕСКО. Інформація про адміністративну та науково-організаційну діяльність міститься у численних опублікованих звітах та збірниках документів ЮНЕСКО. Починаючи з 70-х років ХХ ст. ЮНЕСКО поступово переходить до електронних носіїв інформації у своїй адміністративній діяльності.

Декларуючи демократичні принципи поширення інформації та розвиток комунікацій, ЮНЕСКО впродовж усього періоду існування розвиває поняття доступу до інформації про свою практичну діяльність. У контексті теми, яка розглядається, це реалізується, розвивається у трьох площинах, що оголошуються пріоритетними у сфері інформації та комунікації.

Перша – створення безкоштовного програмного продукту, який дає змогу накопичувати, зберігати та обмінюватися інформацією в бібліотеках, архівах, наукових інституціях, установах, зокрема програмні пакети для баз даних (CDS/ISIS) та для статистичного аналізу інформації (IDAMS) (<http://www.unesco.org/webworld/en/information-processing-tools>). Цей продукт є найпоширеним у світі і впроваджений у державних та публічних бібліотеках і архівах різних країн (у тому числі й в Україні). Використання такої програмної платформи в добу електронних інформаційних технологій є важливим інструментом суспільно-інформаційного спілкування.

Друга – впровадження ідеї вільного доступу до будь-яких ресурсів, що орієнтовані на публічне мовлення, забезпечення відповідних інструментів та обладнання для засобів масової інформації, створення Міжнародної програми Громадських мультимедійних центрів (Community Multimedia Centres (CMCs)). Останні впроваджуються в різних, передусім бідних, країнах і адресуються, на думку їхніх організаторів, місцевим спільнотам; там налагоджують засоби поєднання радіо та телемовлення з Інтернет технологіями, насамперед, цифровими, що також є необхідною умовою для розвитку суспільства знань, інформаційної

обізнаності, власного інтелектуального розвитку (<http://www.unesco.org/webworld/cmc>). У безкоштовне користування телецентрам та радіоцентрам різних спільнот, що говорять на місцевих мовах, надаються комп'ютери, електронні пошти, телефони, факси, копіювальна техніка, програмне забезпечення, необхідне для веб-спілкування та радіомовлення, а також сприяють створенню електронних баз даних та аудіовізуальних архівів, впровадженню освіти та медичного знання завдяки спеціальним навчальним програмам.

Аудіовізуальні архіви – спеціальний напрям в ЮНЕСКО. Він впроваджується діяльністю Координаційної ради асоціацій аудіовізуальних архівів, завдання яких підтримка професійної аудіовізуальної архівної діяльності в офіційних архівних регіональних та міжнародних інституціях. Про важливість цього напрямку свідчить те, що 25 Генеральна конференція ЮНЕСКО постановила вважати 27 жовтня всесвітнім днем аудіовізуальної спадщини, що вважається засобом впровадження ідеї про значення аудіовізуальних документів для національної самоідентифікації народів (www.unesco.org/webworld/en/world-audiovisualheritageday).

Третя площина – інтелектуальний доступ до інформації про документальні архівні ресурси та документну інформацію. Це реалізується у стандартизаційній політиці у галузі документаційного менеджменту та наданні у користування науково-пошукового апарату і повнотекстової інформації про документальну спадщину архівів, бібліотек, музеїв, наукових установ та інших організацій, що мають джерела та документи публічного користування.

Портал ЮНЕСКО є великою документально-інформаційною системою про її різноаспектні та багатогалузеві ресурси, що наповнюються, починаючи зі створення веб-ресурсів й понині. Основна його ідея – повне прозоре і відкрите інформування про діяльність організації. З 2006 р. почалося також створення ретроспективного документного ресурсу на базі архіву, що ведеться з 1946 р. та включає архіви своїх попередників.

Найважливіші документи частково представлені у складі інформаційних ресурсів ЮНЕСКО на порталі у розділі “нормативні акти” (резолюції, декларації, конвенції, звернення та тощо), у документах конференцій, зустрічей, виставок, міжнародного співробітництва, а також численних проектах у галузі науки, культури, освіти, розвитку інформаційного суспільства та суспільства знань. Подана інформація про міжнародні архівні організації, спільні проекти та програми, а також власні проекти та програми ЮНЕСКО.

В архіві ЮНЕСКО зберігається значна кількість документів, що відображають її діяльність з часу заснування. З 2006 р. почався тривалий проект переведення їх на сучасні носії та надання документів у

супільне користування через доступ у мережі Інтернет. Сканування та цифрове копіювання цих документів почалося з 2006 р. У відкритому онлайн доступі виставлено понад 2 тис. офіційних документів, що репрезентують історію організації в її нормативних документах з 1946 р.

Уже можна ознайомитися з документами Міжнародного інституту інтелектуального співробітництва (співпраці) (1925–1946) у Парижі, документами щодо розвитку різних культурологічних проєктів ЮНЕСКО: реконструкція повоєного зруйнованого світу, визнання особливого статусу митця у світі, прийняття Загальної декларації про культурне розмаїття, рекомендації про охорону в національному плані культурної та природної спадщини. Загальний проєкт спільної оцінки східних та західних культурних цінностей (1956–1967), обговорення шляхів вдосконалення підручників навчальних матеріалів, програми перекладів літературних творів (з 1948), архів видання “The UNESCO Courier” (1948–1953) тощо.

Онлайн-ресурси забезпечують доступ до таких найфундаментальніших нормативних сучасних документів ЮНЕСКО: Статут ЮНЕСКО, Правила процедури Генеральної конференції, Права та обов’язки членів-співробітників, Статут національних комісій у справах ЮНЕСКО, Декларація тисячоліття. Основні міжнародно-правові документи ЮНЕСКО: конвенції – про охорону культурних цінностей у випадку збройного конфлікту (1954); про заходи, спрямовані на заборону та запобігання незаконному ввезенню, вивезенню та передачі права власності на культурні цінності (1970); про охорону всесвітньої культурної та природної спадщини (1972); регіональні конвенції (у т.ч. Європейська) – про визнання навчальних курсів і дипломів із вищої освіти та ін.; рекомендації – про міжнародний обмін культурними цінностями (1976); про участь і вклад громадських кіл у культурне життя (1976) та ін.; декларації – про принципи міжнародного культурного співробітництва (1966); про основні принципи, що стосуються внеску засобів масової інформації у зміцнення миру та міжнародного взаєморозуміння, розвиток прав людини і боротьбу проти расизму й апартеїду і підбурювання до війни (1978); про раси і расові забобони (1978), про охорону підводної культурної спадщини (2001), про охорону нематеріальної культурної спадщини (2003), про охорону та заохочення різноманіття форм культурного самовираження (2005), про боротьбу з допінгом у спорті (2005) та ін.

Крім того, можна назвати такі нормативні документи. В галузі освіти: Міжнародна стандартна класифікація освіти; Конвенція щодо технічної та професійної освіти, Конвенція щодо визнання кваліфікацій, що стосуються вищої освіти в європейському регіоні; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі вищої освіти; Саламанкська декларація про рамки дії осіб з особливими потребами; Рекомендація

щодо розвитку освіти дорослих. У галузі науки: Декларація щодо науки та використанні наукових знань; Порядок денний в галузі науки. Рамки дії. Природничі програми представлені такими документами: Конвенція щодо водо-болотних угідь, що мають міжнародне значення, головним чином для місць проживання водоплавних птахів; Севільська конференція для біосферних територій.

Щодо соціальних та гуманітарних наук наявні: Загальна декларація про біоетику та права людини (2005); Стратегія ЮНЕСКО про розвиток “превентивної освіти” в галузі “ВІЛ”; Міжнародна декларація про генетичні дані людини (2003); Проект стратегії ЮНЕСКО про права людини; Загальна декларація про геном людини та права людини (1997); Декларація принципів терпимості; Декларація про основні принципи щодо внеску ЗМІ у зміцнення миру та міжнародного взаєморозуміння, розвиток прав людини і боротьбу проти расизму та апартеїду, підбурювання до війни.

Діяльність ЮНЕСКО у галузі культури відображено в таких документах: Всесвітня конвенція про авторське право (переглянута у Парижі в 1971); Загальна декларація про культурне розмаїття; Рекомендація про охорону в національному плані культурної та природної спадщини; Збірник “Нормативні акти ЮНЕСКО про охорону культурної спадщини”; Конвенція про захист культурної спадщини у випадку збройного конфлікту; Конвенція про заходи, спрямовані на заборону та попередження незаконного ввезення, вивезення та передачі права власності на культурні цінності; Конвенція про охорону в національному плані культурної та природної спадщини. Вони доступні в розділах “UNESDOC” та базі даних (UNESCO's documentary database).

Наявна низка спеціальних архівних програм та проектів ЮНЕСКО, серед яких довготривалими є програми розвитку інформаційного доступу до архівних джерел та ресурсів. Це детальніше розглядається у спеціальній статті, присвяченій архівному порталу ЮНЕСКО⁸.

Отже, загальний веб-портал ЮНЕСКО є взаємопов’язаною документально-інформаційною системою, де ієрархічно побудовані інформаційні ресурси, структурно взаємопов’язані з функціями ЮНЕСКО як освітньої, наукової та культурної організації, відповідно до її завдань, задекларованих у Статуті.

Пошук інформації через загальний веб-портал є гнучким: він здійснюється за інформаційною структурою порталу як на основному рівні, так і на розширеному; є інструменти допомоги у пошуку, що надають можливість поставити питання, отримати коментарі або пропозиції; подаються пояснення щодо системи та засобів пошуку: особливості типових пошуків, підказки, пояснення, індекси, слова, фрази тощо. Важливою особливістю веб-порталу є діалоговий режим роботи, можливість звернутися безпосередньо до розробників з питаннями та коментарями.

Такий доступ розширює інформаційні можливості пізнання світу. Загальний веб-портал ЮНЕСКО є великим інформаційним ресурсом, що розвиває інформаційну свідомість, важливим джерелом проведення новітніх документознавчих досліджень, які відкривають можливість розвивати “ресурсний” контекст документознавства, теорію та практику дослідження архівних документальних інформаційних систем.

¹ Кулешов С. Г. Українське документознавство: сучасний стан та перспективи розвитку. Міжнародна конференція, Київ, 1–3 грудня 2004 року // Студії з архівної справи та документознавства. – 2005. – Т. 12. – С. 198–234; *Він же*. Управлінське документознавство. – К., ДАКККіМ, 2003. – 57 с.; *Він же*. Про деякі ключові поняття справочинства (матеріал до обговорення) // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: Міжвідомчий зб. наук. праць / Ред. кол.: Р. Я. Пиріг (голова) та ін. – К., 2001. – Вип. 3. Джерелознавчі дисципліни. – С. 356–361; *Він же*. Про значення поняття “документ” // Бібл. вісн. – 1995. – № 1. – С. 1–4; *Він же*. Електронний документ у системі сучасного діловодства // Архіви України. – 2004. – № 4–6. – С. 50–53.

² Слободяник М. С. Документологія: Зміст. Перспективи // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2004. – № 4. – С. 4–9; *Він же*. Структура сучасного документознавства // Вісн. Кн. палати. – 2003. – № 4. – С. 18–21; *Він же*. Документологія: проблематика фундаментальних досліджень // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики : Матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 16–18 трав. 2007 р. / Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв; М. С. Слободяник (голов. ред.) – К. : ДАКККіМ, 2006. – С. 3–5.

³ Боряк Г. В. Десять років інформатизації архівної справи в Україні: Проблеми. Здобутки. Перспективи // Держкомархів України [веб-сайт]. – <http://www.archives.gov.ua/Publicat/Researches/Doslidz-Voryak.php>; *Він же*. “Архіви, Пам’ять і Знання” : Нове гасло “відкритого конгресу” Відкритого суспільства (XV Міжнародний конгрес архівів 23–28 серпня 2004 р., м. Відень, Австрійська Республіка) Держкомархів України [веб-сайт]. – http://www.archives.gov.ua/Problems/XV_Congress.php; *Він же*. Виклик часу: нові стратегічні ініціативи міжнародного архівного співтовариства // Архіви України. – 2001. – № 6; Боряк Г. В., Папакін Г. В. Архіви України і виклики сучасного суспільства: Штрихи до колективного портрета користувача архівної інформації // Архіви України. – 2003. – № 1–3. – 48–52.

⁴ Кисельова А. Відкриті інформаційні ресурси архівного порталу України: структура, наповнення, моніторинг // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 2004. – Т. 11. – С. 58–70; *Вона ж*. Використання архівних електронних ресурсів: статистика відвідувань архівного порталу України // Архіви України. – 2004. – № 1–2. – С. 158–167; Кисельова А. Українські архівні ресурси в Інтернеті // Архівна та рукописна спадщина – Вип. 9. – К., 2004. – С. 227–236; *Вона ж*. Електронна версія архівних фондів України в Інтернеті // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство : Міжвідомчий зб. наук. праць. – Вип. 7. – К., 2005. – С. 7–28.

⁵ Петрачков М., Коваленко-Косарик Т. Україна – член ЮНЕСКО. – К.: Політвидав, 1966. – 70 с.: іл.

⁶ Zlenko A. UNESCO and Problems of the Present. – К., 1984.

⁷ Портал ЮНЕСКО – <http://www.unesco.org>:
[www/unesco.iatp.org.ua/history](http://www.unesco.iatp.org.ua/history)
<http://www.unesco.org/webworld/en/information-processing-tools>
[www/unesco.iatp.org.ua/history](http://www.unesco.iatp.org.ua/history)
<http://www.unesco.org/webworld/en/access-information>

⁸ Програма управління документацією та архівами (Records and Archives Management Programme – RAMP): <http://www.unesco.org/webworld/en/archives>

O. KRAVTSOVA

Documental resources of the general web portal of UNESCO – the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

The article is devoted to the UNESCO's portal documentary resources, that reflected activities of the Organization portal in the fields of education, science, culture and communication and promoting international co-operation among its Member States and Associate Members. The structure and content of the different resources groups of the UNESCO's portal are working to create the conditions for the development and sharing of information, communication and knowledge with the universal access to the documentary information in the fields of UNESCO's activity.